

BARNE OG LIKESTILLINGSDEP.
Arkivkode: 321.00
Dato: 3/9-07
Saksnr: 2007/01773 - 078

Den katolske kirke
i Midt-Norge

TRONDHEIM
STIFT

Barne- og likestillingsdepartementet
Postboks 8036 Dep.
0030 Oslo

Høringsuttalelse til forslag om endringer i ekteskapsloven mv. – Felles ekteskapslov for likekjønnede og ulikekjønnede par.

Den katolske kirke i Midt-Norge har mottatt forslaget om endringer i ekteskapsloven med videre, og forslag til felles ekteskapslov for likekjønnede og ulikekjønnede par og benytter seg av muligheten til å komme med en uttalelse til forslaget.

Den katolske kirke i Midt-Norge berøres av forslaget fordi de katolske prestene ved ektevigsel deltar i forvaltningen av ekteskapsinstituttet både etter kirkelig og statlig rett. Den katolske kirke har både et guddommelig kall og et ansvar for å forme samfunnsutviklingen etter Guds ord og naturretten.

Forslaget til ny ekteskapslov berører noen av de viktigste kjernespørsmålene i vår samfunnsstruktur og den oppvekstramme vi gir barn. Forslagets største konsekvens er av ekteskapspolitisk karakter. Konsekvensene for barn er derimot de mest alvorlige.

Den katolske kirke i Midt-Norges konklusjon vedrørende forslaget til ny ekteskapslov er negativ, og de foreslåtte endringer avvises eller anbefales ikke vedtatt.

Den katolske kirke i Midt-Norge vil konsentrere sine kommentarer om fire hovedspørsmål:

- Assistert befruktning og foreldreskap
- Adopsjon
- Likekjønnede ekteskap
- Konvertering av partnerskap til ekteskap

Assistert befruktning og foreldreskap

Den katolske kirke avviser på prinsipielt grunnlag menneskelig befruktning uten gjennom den naturlige kjærlighetsakt i ekteskapet. Det finnes argumenter mot assistert befruktning når det skjer med sæd fra annen donor enn ektefelle. Et hvert barn har fra naturens side rettigheter i forhold til sin opprinnelse, sin biologiske mor og sin biologiske far, og disse har forpliktelser i forhold til barnet. Barnet har rett til omsorg fra og oppvekst hos begge foreldre.

At man tilsikter et svangerskap der barnet ikke skal ha noe forhold til sin biologiske far eller mor, er moralsk og etisk en mye verre situasjon. Da rammes ikke barnet av en problematisk situasjon, men blir påført denne situasjonen med vilje. Dette må karakteriseres som et tilsiktet

overgrep mot et planlagt barn. Dette utløser stort etisk og moralsk ansvar for det medvirkende samfunn, for donor og for den som ber om assistert befruktning på denne måte.

Høringsnotatet gir inntrykk av at donering av sæd bare er en av mange former for donering av menneskelig materiale som blodtransfusjon eller organtransplantasjon. Donering av sæd er imidlertid vesensforskjellig fra donering av annet menneskelig materiale. Det er kun sæddonasjon som skaper et nytt menneske og som er bestemmende for et menneskes arveegenskaper og for dets opprinnelse.

Den form for foreldreskap som tildeles ved assistert befruktning, er uten grunnlag i naturen, og kan ikke sies å være noe velervervet rett for noen parter. Donorer og andre må forberedes på at lovgivningen kan endres og farskapet tilbakeføres til den biologiske far til barn unnfanget ved assistert befruktning.

Adopsjon

Adopsjon skal gi et barn det positive foreldreskap som de biologiske foreldre i det aktuelle tilfelle ikke kan gi og det er derfor viktig at adopsjon skjer i inn i en så ideell familiesituasjon som om mulig. Mot ensliges, samboeres og likekjønnede pars adopsjon kan derfor delvis de samme argumenter fremføres, som ovenfor er fremført mot assistert befruktning.

Høringsnotatet påstår at det ikke er forskjell mellom barn oppvokst i likekjønnspar og barn oppvokst i heterofile familier. Dette er en påstand som står i kontrast til at det senere i notatet nevnes at det er lite forskning på dette området.

Den katolske kirke i Midt-Norge har stor forståelse for at mulighet for adopsjon inn i likekjønnede parforhold kan gjøre det problematisk for flere land å inkludere Norge blant aktuelle land for mottak av adopsjonsbarn. Norge vil i så fall bære det etiske ansvar for innskrenkede adopsjonsmuligheter til skade for de barn som kunne hatt nytte av å komme hit og de heteroseksuelle ektefeller som slik kunne gitt bidrag til disse barna.

Likekjønnede ekteskap

Den katolske kirkes forståelse av ekteskapet beskrives i kirkens lovbok slik: ” Ekteskapspakten hvormed en mann og en kvinne seg i mellom etablerer et livsfellesskap for hele livet og som etter sin naturlige egenart er innrettet til beste for ektefellene og på frembringelse og oppdragelse av avkom, er av Herren Kristus mellom dømte opphøyet til verdighet av sakrament.”

(CIC, kan. 1055, § 1)

Ekteskapet slik det forstås i den vesterlandske kultur bygger på tre bærende prinsipper, de oppvoksende barns behov, individets frihet og visse objektive normer for samliv.

De oppvoksende barn har omfattende omsorgs- og oppdragelsesbehov uavhengig av samfunnsorden. Dette ansvar hviler ut fra naturen på de biologiske foreldre. Det å ivareta dette ansvar krever årelangt samvær og fellesskap med barnet, noe som best lar seg gjennomføre dersom det er tilsvarende samvær og fellesskap mellom begge barnets foreldre.

Dette behov knyttet til reproduksjonen er så permanent og tids- og kulturuavhengig at det kan sees på som hovedgrunnen til at ekteskapet eksisterer som stats-, kultur- og religionsovergrepene fenomen. Det må sees som hovedårsaken til at ekteskapet som samfunnsinstitusjon kommer i en særklasse. Når foreldreskap i seg selv ikke etablerer ekteskap mellom foreldrene, skyldes det de to følgende prinsipper. Disse er prinsippet om individets frihet og konsensusprinsippet

Individets frihet har i forhold til ekteskapet ført til den grunnleggende fordring at ekteskapet kun kan etableres ved frivillig beslutning fra hver av partene, kalt ekteskapelig konsensus. Ingen kan ufrivillig bringes inn i ekteskap. Dette følges både av naturretten og internasjonale konvensjoner.

Kombinasjon av disse to prinsipper forklarer praksis med ved ekteskapelig konsensus å etablere ekteskap før og ikke ved eller etter reproduksjon av barn. Deri ligger at ekteskap kan vise seg å bli barnløst uten at dette er planlagt. Barnløshet er ikke oppløsnings- eller nullitetsgrunn i Den katolske kirke.

Ekteskapet som institusjon bygger på normer som enhet og uopløselighet. Enhet innebærer avvisning av polygami og polyandri. I vår kultur er det enighet om å avvise dette. Uopløselighet vil si at partene ikke selv kan oppløse ekteskapet.

Konsekvenser av den normative ekteskapsforståelsen innebærer at ekteskapsinngåelse krever en prinsipiell åpenhet og mulighet til barn, men ikke nødvendigvis en praktisk mulighet. Konklusjonen blir at ekteskap mellom personer av samme kjønn er umulig.

Dersom staten velger å innføre likekjønnede ekteskap kan man spørre om den statlige ekteskapsordning ikke lengre har noe etisk fundament og verdi. For Den katolske kirkes vedkommende kan det bli aktuelt å be Vatikanet for Norges vedkommende å oppheve kirkerettens nåværende bestemmelse om at ekteskap generelt ikke må inngås uten at dette etter statlig lovgivning vil være gyldig og lovlig.

Konvertering av partnerskap til ekteskap

Høringsutkastet foreslår at inngåtte homofile partnerskap ad lovs vei blir konvertert til ekteskap, uten ektevigsel, men som en registreringssak i folkeregisteret. Den katolske kirke hevder som tidligere sagt at ekteskap mellom to personer av samme kjønn er umulig, men her er den foreslåtte fremgangsmåten i seg selv også umulig. Et avgjørende element ved ekteskapsinngåelse er ekteskapelig konsensus eller samtykke. For partnere foreligger ingen ekteskapelig konsensus, men tvert imot en partnerskapskonsensus. I partnerskapsloven var partnerskap uttrykkelig definert som noe annet enn ekteskap, men med mange av de samme rettsvirkninger som ekteskap. Den foreslåtte konvertering innebærer at personer havner i ekteskap med hverandre uten den juridiske konsenshandling som hører til.

Dette bidrar i seg selv til å gjøre den norske statlige ekteskapsforståelsen til noe annet enn den naturrettslige og vesterlandske ekteskapsforståelsen som Den katolske kirke konsekvent må hevde.

Trondheim 31. august 2007

+ Georg Müller
biskop

Kari Hauge
kansler